

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi julkisesti tuettujen
vientiluottojen korontasauksesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta.

Esityksen mukaan kauppaja teollisuusministeriö voisi antaa julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausjärjestelmän hallinnointia varten perustettavalle valtionyhtiölle sitoumuksia korkotuen maksamisesta yhtiön ja luottolaitosten kesken solmittujen korontasaus sopimusten nojalla, jotka nämä ovat tehneet julkisesti tuetun viennin rahoittamiseksi.

Korkotukea maksettaisiin korontasausyhtiön ja luottolaitoksen välillä solmittavan korontasaus sopimuksen nojalla siten, että luottolaitos maksaisi korontasausyhtiölle julkisesti tuetun vientiluoton OECD-ehtoista viitekorkoa ja korontasausyhtiö maksaisi luottolaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa lisättynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä. Viitekorkojen erotuksesta johtuen valtio maksaisi luottolaitokselle korkotukea tai luottolaitos maksaisi valtiolle

korkohyvitystä. Lisäksi valtio maksaisi korontasausyhtiölle hallinnointipalkkiona 0,10 prosentin vuotuista korkoa kunkin korontasaus sopimuksen nimellisarvosta.

Korkotukisitoumuksia voitaisiin antaa vuosina 1997—1999 myönnettyille, nimellisarvoltaan enintään 6 000 miljoonan markan määräisille luotoille.

Ehdotetulla lailla on tarkoitus korvata pääomatavaroiden ja niihin liittyvien palveluiden sekä projektiviennin osalta nykyisin vain Suomen Vientiluotto Oy:lle maksettavaan korkotukeen perustuva järjestelmä.

Valtion vuoden 1997 talousarviossa esitetään 5 miljoonaa markkaa julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annettavaksi ehdotetun lain mukaisen korkotuen maksamiseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja se on tarkoitettu käsiteltäväksi talousarvioesityksen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Valtio maksaa nykyisin korkotukea Suomen Vientiluotto Oy:n myöntämille luotoille Suomen Vientiluotto Oy:n (Vientiluotto) korkotuesta, valuuttakurssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtion takauksista annetun lain (1364/89, muut. 242/92, muut. 1408/95) nojalla. Lain mukaan valtioneuvostolla on oikeus määräämillään ehdoilla

antaa Vientiluotolle sitoumuksia siitä, että valtio maksaa yhtiön vuoden 1996 loppuun mennessä myöntämien lainojen rahoittamista varten ottamien lainojen varainhankintakustannusten ja yhtiön myöntämien lainojen koron erotuksen lisättynä 0,25 prosenttiyksiköllä.

Korkotukea voidaan edellä mainitun lain nojalla maksaa Vientiluoton julkista tukea edellyttäville luotoille, joiden korkotasoa on

markkinakorkoa alhaisempi. Näitä luottoja ovat Vientiluoton pääomatavaroiden ja palveluiden sekä projektiviennin rahoittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) suosittelemin vientiluottokonsensusehdoin myöntämät luotot sekä eräät Suomen ja luotonsaajamaan välisiin sopimuksiin perustuvat erityisluottojärjestelyt.

Korkotuen maksamisesta Vientiluoton myöntämälle OECD-ehdoiselle laivaluottosopimuksen mukaiselle alusrahoitukselle ja kehitysmaiden taloudellista kehitystä varten myönnettäville korkotukiluotoille eli seka-luotoille on säädetty erikseen.

Kansainvälisestä kilpailusta johtuen useat maat tukevat vientiteollisuuttaan eri muodoin. Hillitäkseen rahoitusehdoilla käytävää kilpailua OECD-maat ovat sopineet julkisin varoin tuettujen, vähintään kahden vuoden pituisten luottojen luottoehdoista. Tässä niin kutsutussa vientiluottokonsensuksessa määritellään luottojen vähimmäiskorot, enimmäisluotto-osuudet ja -ajat sekä kuolestusten ajankohta. Viennin kohdemaat jaetaan kahteen ryhmään niiden bruttokansantuotetason perusteella. Luottoehdot määräytyvät maaryhmittäin siten, että I ryhmän maihin (teollisuusmaat) suuntautuvassa rahoituksessa luottoajat ovat tavanomaisesti 2-5 vuotta toimituksesta ja II ryhmän maihin (kehitysmaat ja vähemmän teollistuneet maat) suuntautuvassa rahoituksessa tavanomaisesti 2-10 vuotta toimituksesta. Erityistapauksissa luottoajat voivat ylittää 10 vuotta. Korkotaso perustuu kummassakin maaryhmässä OECD:n kuukausittain vahvistamiin, asianomaisten valuttojen markkinakoroista johdettuihin kaupallisiin viitekorkoihin eli niin sanottuihin CIRR-korkoihin (Commercial Interest Reference Rate). Korko vahvistetaan viimeistään vientikaupan solmimishetkellä tai luotonantajan sitoutumishetkellä sen hetkisen korkotason mukaiseksi ja se on kiinteä koko luotto-ajan. Konsensuksen mukaisesti luotonantaja voi antaa vaihtoehtoisesti jo kaupan neuvotteluvaiheessa sitovia luottolupauksia, joissa ilmoitettava korko on luottolupauksen antopäivän kyseessä olevan valuutan CIRR-korko lisätynä 0,2 %:n suuruisella marginaalilla. Luotonantaja on sidottu korkoon usein jo kuukausia tai eräissä tapauksissa vuosia ennen luoton nostamista.

Korkotuen saaminen OECD-ehdoiselle luotonannolle on luotonantajan ja vientiyrityksen kannalta olennaista, koska pääomamarkkinoilla ei usein ole saatavissa suojaus-

mahdollisuuksia korkotason muutoksia vastaan tai ei ainakaan hyväksyttävissä olevilla kustannuksilla. Koron aikaisesta, OECD-vientiluottokonsensuksen mukaisesta vahvistamismenettelystä johtuen on mahdollista, että siinä vaiheessa kun luotonantaja voi sitoa varainhankintakustannuksensa, korkotaso markkinoilla on noussut merkittävästi OECD-ehdoisen luoton luvatussa korkotasosta. Tällöin luotto voi olla koko luottoajan tappiollinen luotonantajalle. Tappion kattamiseksi valtion korkotuki on välttämätöntä, mikäli halutaan varmistaa kaupalle saatava viennin rahoitus. Päinvastaisessa tilanteessa, jossa luotonantajan varainhankintakustannus alittaa antolainakoron, luotonantaja hyvittää valtiolle syntyneen korkoeron vähennettynä hallinnointipalkkion määrällä.

Vuoden 1995 lopussa Vientiluoton luotto-kanta oli 21,7 miljardia markkaa. Uusia luottoja nostettiin vuoden 1995 aikana 5,3 miljardia markkaa. OECD-ehdoisten luottojen osuus luottokannasta oli vuoden 1995 lopussa 45 % ja vuoden aikana nostetuista luottoista 20 %. Pääomatavaroiden viennin rahoitukseen myönnettyjen OECD-konsensusehdoisten luottojen osuus Vientiluoton luottokannasta on 6 %. Vuonna 1995 oli Vientiluoton saamiin uusien konsensusehdoisten rahoitustehtävien määrä 2 miljardia markkaa ja konsensusehdoisia luottoja nostettiin 329 miljoonaa markkaa. Vientiluoton ja valtion korontasausjärjestelyn perusteella valtio ei vuonna 1995 maksanut konsensusehdoisiin luottoihin korkotukea. Sen sijaan Vientiluotto hyvytti valtiolle korkotuloja 21 miljoonaa markkaa, sillä yhtiön konsensusehdoisten luottojen varainhankintakustannukset olivat alemmat kuin OECD-sopimuksen mukaiset antolainakorot.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Suomen liittyttyä Euroopan Unionin (EU) jäseneksi vuoden 1995 alusta Suomi on mukauttanut kansallista lainsäädäntöään ja toimintaansa Euroopan yhteisön (EY) hyväksymien säännösten mukaiseksi.

Vientiluoton luovuttua sille liittymisneuvotteluissa myönnetystä poikkeusasemasta (Permanent Exclusion) luottolaitosten liike-

toiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin (77/780/ETY) suhteen, toimii Vientiluotto samojen luottolaitoksia koskevien säännösten mukaisesti kuin muutkin luottolaitokset, eikä sillä ole lain-säädäntöön perustuvaa erityisasemaa.

Kilpailunäkökohdat huomioonottaen OECD-ehtoisten vientiluottojen myöntäminen samoin korkotuki- ja korkohyvitysehdoin on tarpeen avata siksi Vientiluoton ohella myös muille järjestelmään hyväksyttävälle luottolaitoksille. Suomen Vientiluotto Oy:n korkotuesta, valuuttakurssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtiontakauksista annetun lain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 160/95) todetaan myös, että hallituksen tarkoituksena on esittää lakia muutettavaksi vuoden 1996 aikana siten, että Vientiluoton rinnalla myös EU-alueen hyväksytyt liikepankit voivat viimeistään vuoden 1997 alusta myöntää OECD-ehtoisia vientiluottoja samoin perustein kuin Vientiluotto.

Esitetyllä lailla ehdotetaan korkotuen maksamisjärjestelmää muutettavaksi siten, että julkisesti tuetun viennin luotonannosta aiheutuva korkoriski siirretään valtiolle erillisellä lailla perustettavan uuden valtionyhtiön luottolaitosten kanssa tekemien korontasaus-sopimusten kautta. Järjestelmän mukaan julkisesti tuettuja vientiluottoja voisivat myöntää Suomen Vientiluotto Oy:n ohella kaikki järjestelmään osallistuvat kotimaiset ja ulkomaiset luottoriskiltään hyväksyttävät luottolaitokset. Laki kattaisi luottolaitosten Suomesta tapahtuvan pääomatavaroiden ja niihin liittyvien palveluiden sekä projekti-viennin rahoittamiseksi OECD-ehdoilla myöntämät vientiluotot.

Korontasaus sopimukset toimisivat siten, että luottolaitos maksaisi korontasausyhtiölle OECD-ehtoisen luoton kiinteätä viitekorkoa (CIRR) ja yhtiö maksaisi luottolaitokselle yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa (LIBOR, HELIBOR tai muu vastaava) lisättynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä. Viitekorkojen erotuksen perusteella valtio joko maksaisi yhtiön välityksellä luottolaitokselle korkotukea tai luottolaitos maksaisi valtiolle korkohyvitystä. Valtio maksaisi lisäksi korontasausjärjestelmää hallinnoivalle yhtiölle hallinnointipalkkiona 0,10 prosentin vuotuista korkoa kunkin ko-

rontasaus sopimuksen nimellisarvosta.

Uuden korontasausjärjestelmän lähtökohtana on pidetty sitä, etteivät viejien, eivätkä valtion kustannukset saisi kasvaa nykytilanteeseen verrattuna.

OECD-ehtoisten vientiluottojen saatavuudella tulee turvata edelleenkin suomalaisen teollisuuden kansainvälistä kilpailukykyä. OECD-sopimuksen mukaiset pitkät luottoajat ja kiinteä korko ovat erityisesti kehitysmaihin ja vähemmän teollistuneisiin maihin suuntautuvaan vientiin liittyvässä luotonannossa olennainen tekijä. Vientiteollisuuden tarjoustoiminta kohdistuu yhä lisääntyvässä määrin juuri näihin maihin.

2.2. Lakiehdotus

1 §. Lain 1§:n mukaan kauppa- ja teollisuusministeriöllä olisi oikeus antaa julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausjärjestelmän hallinnointia varten perustetulle valtionyhtiölle (korontasausyhtiö) sitoumuksia siitä, että korontasausyhtiö voi tehdä luottolaitosten kanssa julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevia korontasaus sopimuksia.

Suomalaisen viennin kansainvälisen kilpailuvyyn turvaamiseksi kauppa- ja teollisuusministeriön tulisi voida myöntää vuosina 1997—1999 korontasaus sitoumuksia nimellisarvoltaan 6 000 miljoonan markan määräisille korontasaus sopimuksille. Sitoumusvaltuutta voitaisiin käyttää Suomesta tapahtuvan kehitysmaaviennin rahoittamisen lisäksi viennin rahoitukseen myös muihin maihin, joihin OECD-sopimuksen ja EY:n määräysten mukaisesti tuettua viennin rahoitusta voidaan myöntää.

Hillitäkseen rahoitusehdoilla käytävää kilpailua OECD-maat ovat sopineet julkisin varoin tuettujen vähintään kahden vuoden pituisten luottojen luottoehdoista. Tässä niin sanotussa vientiluottokonsensusuksessa määritellään luottojen vähimmäiskorot, enimmäisluotto-osuudet ja ajat sekä kuoletusten ajankohta. Viimeisimmän OECD-vientiluottokonsensusukseen vuonna 1995 tehdyn muutoksen mukaan viennin kohdemaat jaetaan aikaisemman kolmen maaryhmän sijasta kahden ryhmään niiden bruttokansantuotetason perusteella. Luottoehdot määräytyvät maaryhmittäin siten, että II maaryhmässä (köyhät kehitysmaat ja vähemmän teollistuneet maat) luottoajat ovat pidemmät kuin I ryhmän maihin (rikkaat teollisuusmaat) suuntautuvassa viennin rahoituksessa. Korkotas-

molemmissa maaryhmissä perustuu OECD:n kuukausittain vahvistamiin CIRR-korkoihin. OECD-vientiluottokonsensus on saatettu voimaan EY:ssä neuvoston päätöksellä, joten se on voimassa olevaa EY:n lainsäädäntöä.

Edellytyksenä korontasausitoumuksen hyväksymiselle on, että luottolaitos on myöntänyt asiakkaalleen OECD-ehtoisen vientiluoton Suomesta tapahtuvan pääomatarviden ja niihin liittyvien palveluiden viennin tai projektiviennin rahoittamiseksi. Tarkoituksena olisi myös, että lähinnä erityisen suuret yksittäiset hankkeet (esimerkiksi luoton määrän ollessa yli 500 miljoonaa markkaa), erittäin pitkää luottoaikaa edellyttävät luotot (esimerkiksi kokonaisluottoajan ollessa yli 14 vuotta) ja muut erityiskohteet hyväksytettäisiin erikseen kauppa- ja teollisuusministeriössä korontasausjärjestelmän piiriin otettaviksi.

Mahdollinen korkotuki välittyy suomalaisen teollisuuden ulkomaisten asiakkaiden hyväksi markkinakorkoa edullisemman luottokoron muodossa ja tarjoaa tätä kautta suomalaiselle teollisuudelle ulkomaisten kilpailijoiden kanssa tasaveroiset rahoitusmahdollisuudet.

Myöntämisvaltuuden käytön laskemisen yhteydessä ulkomaan rahan määräisen luoton määrä lasketaan luoton myöntämispäivänä voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keskikurssin mukaan.

2 §. Pykälässä määritellään laissa esiintyviä käsitteitä. Pykälän 1 kohdan mukaan julkisesti tuetulla vientiluotolla tarkoitetaan Suomesta tapahtuvan viennin rahoittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) suosittelemin vientiluottokonsensus ehdoin myönnettyjä vientiluottoja. Ensi vaiheessa esitys on tarkoitettu kattamaan julkisesti tuettu pääomatarviden ja niihin liittyvien palveluiden vienti sekä projektivienti.

Kohdan 2 mukaan luottolaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/93) tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanutta, korontasausyhtiön luottoriskiltään hyväksymää luottolaitosta tai muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista luottolaitosta, jolla on yhtiön mielestä edellytykset hoitaa tuettua luotonantoa yhteistyösopimuksessa määritellyin ehdoin, ja jonka kanssa yhtiö on tehnyt yhteistyösopimuksen korontasausjärjestelmään liittymisestä. Yhteistyösopimus sisältäisi päape-

riaatteet muun muassa korontasauksen hakemisesta, luottolaitosten ilmoitusvelvollisuudesta, maksuliikenteestä ja yhteistyön voimassaolosta.

Hyväksyttäviä luottolaitoksia olisivat luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti suomalaiset luottolaitokset sekä niihin rinnastettavat ulkomaiset julkisen valvonnan alaiset luottolaitokset, joiden pääkonttori sijaitsee valtiossa, joka on luottoriskiltään rinnastettavissa Suomen valtioon.

Pykälän 3 kohdan mukaan korontasaus sopimuksella tarkoitetaan yhtiön ja luottolaitoksen välillä OECD-ehtoisen vientiluoton korkoa koskevaa sopimusta, jonka mukaisesti luottolaitos maksaa yhtiölle vientiluoton OECD:n vahvistamaa kyseisen valuutan viitekorkoa (CIRR) ja yhtiö maksaa luottolaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa (LIBOR, HELIBOR tai muu vastaava) lisätynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä. Tarkoituksena olisi, että valtio maksaisi luottolaitoksille korontasaus sopimusten nojalla LIBOR+0,25 % p.a, josta 0,15 % p.a on tarkoitettu luottolaitoksen hallinnointipalkkioksi olettaen, että luottolaitoksen varainhankintakustannukset ovat LIBOR + 0,10 % p.a. Varainhankintakustannusten mahdollisesti alentuessa valtion maksamaa määrää voitaisiin tarkistaa valtioneuvoston päätöksellä.

3 §. Valtiokonttorin tehtävänä olisi hoitaa korotuen maksatus ja korkohyvityksen vastaanottaminen. Valtiokonttori maksaisi korontasaus sopimuksen mukaisen korkotuen korontasausyhtiön laskelman perusteella korontasausyhtiölle, joka maksaisi korkotuen luottolaitokselle.

4 §. Valtio maksaisi korontasausyhtiölle hallinnointipalkkiona 0,10 prosentin vuotuisia korkoa kunkin korontasaus sopimuksen nimellisarvosta. Korontasausyhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen. Tarkoituksena on, että korontasausyhtiö rahoittaisi toimintamenoja perimiensä maksujen ja valtion yhtiöön sijoittaman peruspääoman tuoton ohella valtion maksamalla hallinnointipalkkiolla.

5 §. Korkotuen maksaminen edellyttää tuen antavan tahon suorittamaa tehokasta valvontaa sen varmistamiseksi, että korkotukea käytetään asianmukaisesti.

Pykälän 1 momentin mukaan kauppa- ja teollisuusministeriön ja korkotuen välittävän

korontasausyhtiön on valvottava, korontasausluottojen käyttöä, kustannuksia ja vaikeuttavuutta sekä korontasausluottopäätösten muiden ehtojen täyttymistä.

Valvonnan tehokkaaksi toteuttamiseksi ehdotetaan 2 momentissa säädettäväksi kauppa- ja teollisuusministeriön tai tämän määräämän tarkastajan oikeudesta saada asiakirjoja ja tietoja sekä oikeudesta päästä tarkastusta varten korontasausluoton saajan toimitiloihin. Mainittu oikeus koskisi vain viranomaista, ei korontasausyhtiötä. Korontasausyhtiön tulisi tarvittaessa pyytää kauppa- ja teollisuusministeriötä hankkimaan korontasausluoton saajalta tarvittavia tietoja ja asiakirjoja. Tiedonsaantioikeus koskisi myös salassapidettäviä tietoja. Korontasausluoton saajan velvollisuutena olisi antaa tiedot ja selvitykset ilman aiheetonta viivytyksiä.

6 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi salassapitovelvollisuudesta korontasausluoton saajan suojelemiseksi valvonnassa kertyvien tietojen asiattomalta levittämistä ja käytöltä. Salassapitovelvollisuus koskisi kaikkia niitä, jotka esityksen mukaista valvonta- tai muuta tehtävää suorittaessaan ovat saaneet tietoja yksityisen tai yrityksen taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökoh- talaista oloista.

7 §. Valtioneuvosto antaisi tarkemmat määräykset lain täytäntöönpanosta.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Valtion vastuu tapahtuu korontasausso- piumusten nojalla siten, että luottolaitos mak- saa julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausjärjestelmää hallinnoimaan perustetulle yhtiölle korontasausso- pimuksen pohjana ole- van vientiluoton OECD-vientiluottoehtojen mukaista viitekorkoa (CIRR) ja korontasausyhtiö maksaa luottolaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-eh- toisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa (LIBOR, HELIBOR tai muu vastaava) lisättyinä enin- tään 0,25 prosenttiyksiköllä. Lisäksi valtio maksaisi korontasausyhtiölle hallinnointi- palkkiona 0,10 prosentin vuotuista korkoa kunkin korontasausso- pimuksen nimellisar- vosta

Kun edellä mainittujen viitekorkojen erotus on negatiivinen, valtio maksaa erotuksen

korontasausyhtiölle (korkotuki) ja kun erotus on positiivinen, yhtiö maksaa erotuksen valtiolle (korkohyvitys).

Vuoden 1995 aikana nostetuille CIRR-eh- toisille luotoille valtio maksoi Vientiluotolle voimassaolevan korontasausjärjestelmän puitteissa LIBOR + 0,30 % - +0,40 %. Vuoden 1995 tilannetta voidaan pitää pitkäl- lä aikavälillä keskimääräisenä. Esitetyssä järjestelmässä tarkoituksena on, että valtio maksaisi korontasausyhtiölle LIBOR + 0,35 % p.a. Yhtiö maksaisi puolestaan luot- tolaitoksille LIBOR + 0,25 % p.a ja pidät- täisi itsellään hallinnointipalkkiona 0,10 % p.a.

Ehdotus liittyy valtion vuoden 1997 ta- lousarvioesitykseen. Talousarvioesityksessä ehdotetaan momentille 32.85.48 5 miljoonaa markkaa. Määrärahaa saa käyttää OECD-eh- toisten vientiluottojen korontasauk- sesta säädettävän lain mukaisen korkotuen maksamiseen. Vuonna 1997 uusia korontasausluottoja arvioidaan hyväksyttävän 2 miljardia markkaa. Määrärahaa voidaan li- säksi käyttää OECD-eh- toisten vientiluottojen korontasausjärjestelmän hallinnointia varten perustettavalle osakeyhtiölle maksettavan hallinnointipalkkion suorittamiseen.

Vientiluoton ja valtion korontasausjärjeste- lyn perusteella valtio ei vuonna 1995 maksa- nut konsensusehtoiisiin luottoihin korkotukea. Sen sijaan Vientiluotto hyvitti valtiolle kor- kotuloja 21 miljoonaa markkaa.

Tällä hetkellä vallitsevassa kansainvälises- sä korkotilanteessa ei esitetyn uuden korontasausjärjestelmän mukaisista korontasausso- pimuksista aiheutuisi valtiolle nettokustan- nuksia, vaan valtio hyötyisi järjestelystä, paitsi viennin kerrannaisvaikutusten ansiosta, myös suoraan luottolaitosten maksamina korkohyvityksinä. Jos sen sijaan korkotilan- ne olennaisesti muuttuu nykyisestä, valtio voi sitoumusten nojalla joutua maksamaan korkotukea kuten nykyisenkin järjestelmän aikana.

3.2. Organisaatoriset vaikutukset

Esityksessä ehdotetun korontasausjärjeste- lyjen hallinnointia varten esitetään erikseen perustettavaksi uusi valtion kokonaan omis- tama osakeyhtiö (HE /). Yhtiön perusta- misella ei ole välittömiä organisatorisia vai- kutuksia valtion hallintoon. Yhtiö toimisi osakeyhtiölain mukaisena yksityisoikeudel- lisena oikeushenkilönä, jossa valtio käyttäisi

määräysvaltaa osakeomistuksensa perusteella.

4. Asian valmistelu

Esitys pohjautuu OECD-ehtoisten vientiluottojen korkotuen kanavointi-työryhmän 29 päivänä maaliskuuta 1996 päivättyyn muistioon ja se on valmisteltu virkatyönä kauppaja- ja teollisuusministeriössä. Esityksessä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, valtiokonttorilta, Valtiontakuukeskukselta, Suomen Vientiluotto Oy:ltä, Suomen Pankilta, Rahoitustarkastukselta, Suomen Pankkiyhdistykseltä ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolta, Metalliteollisuuden Keskusliitolta ja Suomen Yrittäjiltä. Lausunnonantajat pitivät esitystä yleisesti tarpeellisena. Lausunnonantajien tekemät huomautukset on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan esityksessä.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja se on tarkoitettu käsiteltäväksi talousarvioesityksen yhteydessä.

Rooman sopimuksen mukaan jäsenvaltioi-

den välistä kauppaa vinouttavat valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. OECD-vientiluottokonsensus on neuvoston päätöksellä hyväksytty sovellettavaksi EY:ssä (93/112/EEC) ja on siten EY:ssä voimassa olevaa oikeutta.

Julkisesti tuettujen vientiluottojen korkotukijärjestelmä (L 1364/89) on ilmoitettu aikanaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaisesti olemassa olevana tukiohjelmalla Eftan valvontaviranomaiselle ESA:lle (EFTA Surveillance Authority). Suomen liittyttyä Euroopan unionin jäseneksi (EU) esityksessä ehdotetut lainsäädännön muutokset tulee ilmoittaa EU:n komissiolle tukiohjelman muutoksena.

6. Voimaantulo

OECD-ehtoisen viennin rahoittamiseksi annettavien korkotukisitoumusten myöntämisvaltuuksien voimassaoloaika päättyy vuoden 1996 lopussa. Jotta Suomessa tapahtuva OECD-ehtoinen vienti voisi jatkua häiriöttä, laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus määräämillään ehdoilla antaa julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiölle, jäljempänä korontasausyhtiö, sitoumuksia siitä, että korontasausyhtiö voi tehdä luottolaitosten kanssa julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevia korontasaus sopimuksia vuosina 1997-1999 enintään 6000 miljoonan markan arvosta.

Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettujen korontasaus sopimusten yhteismäärää kunkin ulkomaan rahan määräisen luoton vasta-arvo Suomen markoissa lasketaan luoton myöntämispäivänä voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keski kurssin mukaan.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *julkisesti tuetulla vientiluotolla* Suomes ta tapahtuvan viennin rahoittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) määrittelemän vientiluottokonsensusehdoin myönnettyä vientiluottoa;

2) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/93) tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimiluvan saanutta, luottoriskiltään hyväksyttävää luottolaitosta, taikka muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista luottolaitosta, joka on tehnyt korontasausyhtiön kanssa yhteistyösopimuksen korontasausjärjestelmään liittymisestä;

3) *korontasaus sopimuksella* korontasausyhtiön ja luottolaitoksen välillä solmittavaa tässä laissa tarkoitettua luoton korkoa koskevaa sopimusta, jonka mukaisesti luottolaitos maksaa korontasausyhtiölle kysymyksessä olevan julkisesti tuetun vientiluoton OECD-vientiluottoehtojen mukaista

viitekorkoa (CIRR) ja korontasausyhtiö maksaa luottolaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa lisätynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä;

4) *korontasausluotolla* julkisesti tuettua vientiluottoa, jonka koron tasauksesta korontasausyhtiö ja luottolaitos ovat tehneet korontasaus sopimuksen,

5) *korkotuella* valtion korontasaus sopimuksen nojalla luottolaitokselle maksamaa 3 kohdassa tarkoitettujen viitekorkojen erotusta; ja

6) *korkohyvityksellä* luottolaitoksen korontasaus sopimuksen nojalla valtiolle maksamaa edellä 3 kohdassa tarkoitettujen viitekorkojen erotusta.

3 §

Valtiokonttori maksaa korontasaus sopimukseen perustuvan korkotuen korontasausyhtiölle, joka maksaa sen luottolaitokselle. Vastaavasti luottolaitos maksaa korontasaus sopimukseen perustuvan korkohyvityksen korontasausyhtiölle, joka maksaa sen valtiokonttorille.

Korkotuki maksetaan ja korkohyvitys tilitetään luottokohtaisesti koron erääntymispäivinä.

Ulkomaan rahan määräisen luoton osalta korkotuki ja korkohyvitys lasketaan kaksi pankkipäivää ennen koron erääntymispäivää voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keski kurssin mukaan.

4 §

Valtio maksaa korontasausyhtiölle hallinnointipalkkiona 0,10 prosentin vuotuista korkoa kunkin korontasaus sopimuksen nimelisarvosta.

5 §

Kauppa- ja teollisuusministeriön ja korontasausyhtiön on valvottava korontasausluottojen käyttöä, kustannuksia ja vaikuttavuutta sekä korontasausluottopäätösten muiden ehtojen täyttymistä.

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä tai tämän edustajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada luottolaitokselta ja korontasausluoton saajalta tarkastettavakseen kaikki valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet sekä oikeus päästä tarkastusta varten luottolaitoksen ja korontasausluoton saajan toimitiloihin. Valvottavan on lisäksi ilman aiheutonta viivytystä toimitettava kauppa- ja teollisuusministeriölle tai tämän määräämälle tarkastajalle tämän pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

6 §

Joka korontasauksen valvontaan liittyvää tarkastus- tai muuta tehtävää suorittaessaan on saanut tietoja yrityksen taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta, ei saa ilman asianomaisen suostumusta ilmaista sivulliselle tai käyttää yksityisesti hyödykseen näin saamiaan tietoja.

7 §

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston päätöksellä.

8 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri *Antti Kalliomäki*